

Деркевич Н. А.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛІВ ІЗ НЕВІДОКРЕМЛЮВАНИМ ПРЕФІКСОМ VER-

У статті проаналізовано семантику похідних дієслів із невідокремлюваним префіксом ver-, а саме спостереження їх семантики відомими мовознавцями. Про багатозначність та продуктивність префікса ver- свідчить різноманітність його форм у різні періоди розвитку мови: він виконував функції прислівника, прийменника, частки, з часом утратив свою первинну автономність і розвинувся від вільної до зв'язаної словотвірної морфемі. Між прислівниками, частками, прийменниками, від яких походить префікс, існує генетичний зв'язок, що позначається на кореляції їх семантики в сучасній мові. Однак частка, прислівник чи прийменник, набуваючи у процесі еволюції статусу невідокремлюваного префікса, спочатку зберігають свою семантику, а згодом видозмінюють або й зовсім утрачають її під впливом твірної основи.

Твірна основа ототожнюється зі словотвірною основою похідного слова і розглядається як частина похідного слова, до того ж твірній основі приписується мотивуюча функція.

У дериваті виникає словотвірне значення як наслідок поєднання твірної основи з формантом. Носієм словотвірного значення є вся структура похідного слова. Словотвірне значення формується у результаті встановлення певного типу співвідношення похідних слів із твірними. Ці співвідношення реалізуються внаслідок взаємодії семантики компонентів словотвірної структури похідного і твірного слів. Сислова структура похідної одиниці – це передусім результат впливу категоріального та індивідуального значення словотвірного форманта на категоріальне та лексичне значення твірної основи. У словотвірній мікросистемі префікси перебувають у відношеннях взаємозумовленості, яка носить функціональний характер: будь-який словотвірний формант у рамках своєї мікросистеми виконує словотвірну функцію з метою формування нових лексичних одиниць із новими семантичними характеристиками. Окрім того, існують функціональний та дистрибутивний критерії щодо виявлення словотвірної мікросистеми префіксів: перший стосується словотвірної функції префіксів – це здатність приєднуватися до твірних різнокатегоріальних основ. Для другого критерію важливим є розташування префікса у внутрішній синтагмі: препозиція щодо лексичної основи і зв'язність із зовнішньою синтагмою.

Ключові слова: семантика, твірна основа, похідне слово, невідокремлюваний префікс, словотвірне значення, словотвірний формант.

Постановка проблеми. Важливим засобом збагачення лексики є творення нових слів, цей процес відбувається на базі наявних у мові одиниць. Увесь будівельний матеріал мови, на основі якого формуються нові слова з усіма структурно-семантичними способами словотворення, становить словотвірний ресурс мови.

Дослідження спрямоване на виявлення функціонування лексичного складу мови та визначення причин творення похідної лексики.

Постановка завдання. Метою статті є виявлення впливу словотвірного префікса на твірні основи, з'ясування його взаємодії з твірними основами і простеження впливу префікса на зміну семантики у твірних основах.

Об'єктом дослідження є невідокремлюваний дієслівний префікс *ver-* та утворені за його допомогою похідні дієслова.

Предметом дослідження є структурні та семантичні особливості похідних дієслів із невідокремлюваним дієслівним префіксом *ver-*. Матеріалом дослідження слугували похідні дієслова, які утворені за допомогою дієслівного префікса *ver-*.

Виклад основного матеріалу. Семантику невідокремлюваних префіксів та утворені за їх допомогою похідні дієслова у німецькій мові досліджували відомі мовознавці І. Барц, Г. Брінкман, В. Вільманс, І. Кюнгольд, Г. Пауль, Е. Матер, В. Фляйшер, Г. Ціфонун та ін. [5–15]. Під час дослідження семантики дериватів науковці зважають на етимологію префікса, а також на твірні основи, до яких приєднується префікс. «Словотвірне значення – це той елемент у значенні похідного слова, яким воно відрізняється від твірного», – стверджує мовознавець І. С. Улуханов [4, с. 34]. Таке визначення ґрунтується на різниці

лексичного значення похідного слова та твірного, тобто носієм словотвірного значення слугує словотвірний формант. Переконливіше формулювання словотвірного значення знаходимо у Е. С. Кубрякової: «Це нове значення, що виникає у дериваті як наслідок поєднання твірної основи з формантом, і носієм словотвірного значення є вся структура похідного слова» [3, с. 99]. Словотвірне значення формується у результаті встановлення певного типу співвідношення похідних слів із твірними. Ці співвідношення реалізуються внаслідок взаємодії семантики компонентів словотвірної структури похідного і твірного слів. Смыслова структура похідної одиниці – це передусім результат впливу категоріального та індивідуального значення словотвірного форманта на категоріальне і лексичне значення твірної основи.

Семантику похідного дієслова зумовлює семантика твірної основи. У результаті співвідношення семантики похідного дієслова та його твірної основи формуються різні значення, а саме: інтенсифікація ознаки дії, уточнення, семантичний реверс, лексикалізація твірної основи. Разом із тим під впливом префікса твірна основа зазнає модифікацій – від незначної до повної ідіоматизації.

В Етимологічному словнику В. Пфайфера [13, с. 1497], у дослідженнях Г. Брінкмана [5], В. Генцена [7], Г. Пауля [12] йдеться про фонетичні та семантичні зміни префікса у ході його історичного розвитку, що й відобразилося на різноманітності семантики похідних дієслів із префіксом *ver-*: видалення, забирання: *verrücken*, *vertreiben*; завершення, вичерпання: *verdunsten*, *verklingen*, *verschwinden*; помилкової дії: *verwechseln*, *sich verzählen*; значення заборони: *verbieten*, *versagen*; результативної дії: *verpacken*; посилення дії: *verschliessen*, *versperren*; функції перехідності для неперехідних дієслів: *verfolgen*, *verheiraten* і для відіменникових *verholzen* та відприкметникових похідних *verdeutlichen*, *verarmen*. В. Генцен стверджує, що префікси мають похідний характер, бо вони у сучасній німецькій мові поєднуються не лише з дієслівними, а й із іменниковими та прикметниковими основами, і висловлює думку про те, що відіменникові та відприкметникові деривати слід розглядати як власне похідні [7, с. 44]. Похідні дієслова у дослідженнях В. Фляйшера є відіменниковими, якщо їхньою основою виступає іменник, відприкметниковими – якщо твірною основою є прикметник і, власне, віддієслівні похідні [6, с. 306]. У граматиці Дудена також йдеться про префікс *ver-* і про важливість словотвірних основ: «Префікс є модифікуючим, пере-

важно приєднується до простих дієслів, а також до іменникових та прикметникових основ» [9, с. 445]. Сучасний дослідник Е. Доналіз висловлює своє бачення щодо невідокремлюваних дієслівних префіксів: «Це зв'язані морфологічні одиниці, що приєднуються до іменника, прикметника та дієслова й є зазвичай ненаголошеними» [8, с. 27].

Досліджуючи семантику похідних дієслів із префіксом *ver-*, мовознавець В. Вільманс зважає на етимологію префікса, а також бере до уваги твірні основи, визначає такі семантичні групи [14, с. 159]:

1. Дієслова, в основі яких є готське *faur*, мають семантику:

– заборона, відмова *verbieten*/забороняти, *versagen*/відмовити;

– покривати, перешкоджати з іменниковою основою: *verankern*/закріпити, *verbergen*/заховати, *vermauern*/замурувати.

2. Дієслова, в основі яких є готське *fra*, мають семантику:

– віддалення від певного місця, рух: *verfließen*/протікати, *verreisen*/вирушити в дорогу, *versenden*/відправити;

– негативне ставлення: *verachten*/зневажати, *verfluchen*/проклинати;

– пошкодження, знищення: *verzehren*/витрачати, *verderben*, *vernichten*/знищити;

– витрата, використання: *verplaudern*/проговорити, *verschlafen*/проспати, *verschleudern*/(роз)потратити;

– переробляти, використовувати: *verkochen*/зварити, *vermahlen*/перемолоти, *verschreiben*/списати;

– надмірна витрата: *verbuttern*/транжирити, *vermalen*/витратити багато фарби, *vernähen*/витратити багато тканини.

3. Готське *fair*: завершена дія *verlesen*/зачитувати, оголошувати, *vermuten*/підозрювати.

4. Відприкметникові дієслова зі значенням фактивності: *verdummen*/подурніти, *verdunkeln*/затемнити, *verengen*/звужити.

Лінгвіст Г. Пауль стосовно семантики дериватів із префіксом *ver-* також бере до уваги історичну спадщину префікса [12, с. 719]:

1. Префікс *ver-* дотичний із готською часткою *faur*, тому дієслова мають таку семантику: заміна місця: *verantworten*/відповідати, *verfechten*/захистити, відстоювати, *verteitigen*/захистити; витрати *versäumen*/пропустити, *verschlafen*/проспати, *verhören*/прослухати;

2. Префікс *ver-* зі значенням готської частки *fra* – надає похідним дієсловам такої семантики:

– переробляти, використовувати: *verfüttern*/вигодувати, *verheizen*/випалити, *verrauchen*/викурити;

– трата часу: *verbummeln*/прогуляти, *verschlafen*/проспати, *vertrödeln*/тратити час;

– занепад або пошкодження *verknitteln*/протратити, *vertilgen*/використати;

– помилкова дія *verdrehen*/викрутити, *verführen*/спокушати, *verwöhnen*/розбалувати;

– зміна приміщення, території: *verlegen*/переставити, *verpflanzen*/пересадити, *versetzen*/пересадити;

– протилежна до основи дія: *verachten*/зневажати, *verkennen*/не усвідомлювати, *verlernen*/розучитися.

3. Інтенсифікація дії під впливом префікса: *verbleiben*/залишатися, *versinken*/затонути, *verwachsen*/прорости.

4. Відприкметникові похідні: *veralten*/зістарітися, *verdunkeln*/потемніти, *verschlimmern*/погіршитися.

5. Відіменникові похідні: ставати таким, що виражає основу: *verbauern*/ставати селянином, *verkohlen*/обвуглити, *verfeinden*/ворогувати; бути забезпеченим/оснащеним чимось: *vergolden*/покривати золотом, *vereiden*/присягатися, *verzuckern*/зацукритися.

Науковець І. Кюнгольд представляє 10 семантичних груп у похідних дієсловах із префіксом *ver-*, виокремлює при цьому твірні основи [10, с. 314–320]:

1. Повне здійснення або завершення дії:

– до кінця: *verstreichen*/розгладити, *verteilen*/розподілити;

– остаточна дія: *verwandeln*/перетворити, *verzweifeln*/розчарувати;

– поєднання: *vereinigen*/поєднати, *verwachsen*/зростися, зарости;

– використання з метою: *verheizen*/випалити, спалити;

– витрати: *verplaudern*/проговорити, *versaufen*/пропити;

– занепад: *verbluten*/стекти кров'ю, *verdursten*/загинути від спраги;

– бити: *verhauen*, *verprügeln*;

– насміхатися: *veräppeln*, *verlachen*, *verspotten*.

2. Перехід до певного стану:

– з прикметниковою основою: *veralten*/зістарітися, *verbleichen*/збліднути;

– з іменниковою основою: *verbauern*/огрубіти, *vergöttern*/боготворити, *versklaven*/стати рабом.

3. Встановлення контакту: *verkorken*/закоркувати, *verpflichten*/зобов'язати.

4. Зворотна дія щодо дії твірної основи дієслова:

– заперечення семантики твірної основи: *verbieten*/забороняти, *versagen*/відмовляти;

– протилежна дія щодо основи: *verformen*, *verleiten*, *verplanen*.

5. Віддалення: *verreisen*, *verschicken*, *verfrachten*.

6. Закривати, перекривати доступ: *verdecken*, *verriegeln*, *verschließen*/закрити.

7. Інтенсифікація дії: *verbleiben*/перебувати, знаходитися, *verhelfen*/сприяти, *vermeiden*/уникати.

8. Транзитивація твірної основи: *verfechten*/захищати, відстоювати, *verfolgen*/переслідувати, *verschweigen*/замовчувати.

9. Заміна: *vergelt*/нагороджувати, відплатити, *vertreten*/замінити, *verwes*/розкладатися.

10. Успішне завершення дії: *verdienen*/заробити.

У граматиці Дудена знаходимо інформацію про дієслова з префіксом *ver-*, вони позначають перероблення, використання, зникнення, знищення, закривання, трату часу. Науковець класифікує похідні дієслова за морфологічними критеріями, і таких груп є дві. До першої групи належать твірні дієслова *-schweigen*, відіменникові *-träumen* або й відприкметникові *-kürzen* похідні. До другої групи належать комбіновані похідні від простих похідних іменників та іменників із префіксом: *verunglück-en*, *ver-gitter-n*, *ver-gesellschaft-en*, а також від прикметників і їх вищого ступеня порівняння *ver-eng-en*, *ver-breiter-n*.

Дієслова першої групи мають таку семантику:

– відправлятися кудись: *verreisen*/від'їжджати, *verdrängen*/витіснити;

– завершена дія: *verblühen*/відцвісти, *verklingen*/відлунати.

Значення «завершеної дії» стосується також дієслів: повністю, до кінця: *versinken*/потонути, *verbrauchen*/використати; закривати: *vergraben*/закопати, *verschnüren*/зашнувати; трата часу: *verbummeln*/прогуляти, *verdösen*/продрімати; занадто: *versalzen*/пересолити, *verpfeffern*/переперчити.

Дієслова другої групи мають таку семантику:

– зміна стану/інг्रेसивність: *versumpfen*/заболочуватися, *verarmen*/збідніти;

– спричинена зміна стану/фактивність: *versklaven*/стати рабом, *verdeutlichen*/уточнити;

– забезпечення, оснащення, орнативність: *verglasen*/засклити, *verwunden*/поранити.

У своєму дослідженні автор зважає на твірні основи, серед яких іменникові переважають [9, с. 425–430].

Науковець Е. Матер вирахував кількість похідних дієслів із префіксом *ver-*, їх 818, і саме ці дієслова становлять найбільшу кількість серед похідних дієслів із невідокремлюваними префіксами [11, с. 145–152].

1. Найбільшу семантичну групу формують дієслова зі значенням «понад міру», частково негативний, частково позитивний стан. Сюди належить 236 дієслів, що становить 21% усіх досліджуваних і які поділяються на такі підгрупи:

1.1. Дієслова зі значенням інтенсифікації дії: *verbreiten*/поширювати, *verfuttern*/відгодувати, *verrosten*/покритися іржею. Негативну або позитивну нотку закладено в основі дієслів *verärgern*/розізлити, *verhetzen*/підюджувати, *verehren*/вшановувати. У цій групі знаходимо дієслова із семантикою «закохатися»: *sich verkeilen*, *sich verknallen*, *sich verlieben*, *sich vernarren*, *sich verschießen*.

До групи належать 82 дієслова, і порівняно з іншими вона є найбільшою.

1.2. Дієслова зі значенням «пошкодити», «зіпсувати». У більшості дієслів ця дія закладена у твірній основі: *vergießen*/пролити, *versalzen*/пересолити, *verwaschen*/зіпрати. Пошкодження відбувається іноді ненавмисно: *verbrühen*/ошпарити/ся, *verfärben*/зіпсувати під час фарбування, *verreiten*/заїздити. Підгрупа нараховує 81 дієслово.

1.3. «Марнувати час»: *verbringen*/провести час, *verbummeln*/прогуляти, *vergeuden*/прогаяти час, *vertrinken*/пропити. Тут нараховуємо 57 дієслів.

1.4. «Бити, лупцювати» – такою є семантика цієї підгрупи, яка містить 16 дієслів: *verdreschen*, *vermöbeln*, *verprügeln*/відлупцювати.

2. Похідних дієслів зі значенням «помилкова дія» є 113, це становить 10% від усіх дієслів із префіксом *ver-*. Дія закладена в твірній основі дієслова, а префікс змінює її, робить хибною.

2.1. «Помилково, неправильно» – таке значення дієслів цієї підгрупи: *verbauen*/невірно побудувати, *verbiegen*/звернути, а 79 дієслів є зворотними: *sich verfahren*/заблукати, *sich versprechen*/обмовитися, *sich verwählen*/невірно набрати номер.

2.2. «Трата часу» є значенням для цієї підгрупи: *verbummeln*, *verfehlen*, *verschlafen*; таких дієслів є 21.

2.3. Відхилення від норми – 13 похідних дієслів: *verbauern*/огрубіти, *vergehen*/занепадати, *verziehen*/перекосити, скорчити гримасу.

3% усіх дериватів становить семантична група «негативні стосунки між людьми» і нараховується 37 дієслів.

3. 3.1. 16 дієслів зі значенням «насмішки, образи»: *veralbern*, *verhöhnern*, *verlachen*.

3.2. Дієслова зі значенням «дискредитувати, засуджувати», 17 дериватів: *verdonnern*, *verurteilen*/засуджувати, *verklagen*/подавати скаргу, *verleumden*/робити наклеп.

3.3. «Погано про когось думати», у цій підгрупі шість дієслів: *verachten*/зневажати, *verdächtigen*/підозрювати, *verdenken*/звинувачувати, *verpönen*/забороняти, засуджувати, *verweisen*/оголосити догану, виганяти.

3.4. Деривати зі значенням «лятися на когось»: *verdammern*/проклинати, *verfluchen*/проклинати, *verunglimpfen*/робити наклеп.

До розглянутих семантичних груп належить 386 похідних дієслів, і префікс *ver-* надає цим дієсловам негативного значення.

4. «Досягнення мети» є основою для 137 дериватів, що становить 12% від усіх досліджуваних похідних.

4.1. Лейтмотивом для семантики дієслів цієї підгрупи є результативна дія, їх нараховується 55: *verankern*/поставити на якор, *verfolgen*/переслідувати, *vergären*/перебродити, *versinken*/погрузитися.

4.2. 40 дієслів зі значенням повного використання/споживання об'єкта, який зазначений в основі слова: *verbacken*/випекти, *vermehlen*/змолоти, *verzehren*/спожити.

4.3. «Занепад, знищення, загибель» – таким є значення для 42 дієслів цієї підгрупи: *verbluten*/стікати кров'ю, *verdursten*/гинути від спраги, *verhungern*/вмирати від голоду, *verbrennen*/спалити, *vernichten*/знищити. В основі дієслова закладене значення припинення дії: *verblühen*/відцвісти, *verglimmen*/догорати, *verrollen*/покотитися. У деяких дієсловах припинення дії відбувається поступово: *verhallen*, *verklingen*, *verschimmern*.

5. 126 дієслів зі значенням «виходити, віддалятися від певного місця» становить 11% усіх досліджуваних.

5.1. Значення, за якого суб'єкт виходить від певного місця, зустрічається у 68 дієсловах: *verduften*/розвіюватися (про запах), *verlassen*/залишати, *versetzen*/пересадити, *versenden*/відправити, *verstreuen*/розсіяти.

До цієї групи належать відіменникові похідні зі значенням народження тварин: *verwerfen*, *verfrischen*, *verferkeln*, *verfohlen*, *verkalben*, *verlammen*.

5.2. Об'єкт змінює своє місце розташування у значенні «щось віддати»: *verabreichen*/видавати, *verborgen*/давати в борг, *verschenken*/передарувати. Серед 46 дієслів цієї підгрупи 22 деривати.

вати мають значення «продавати»: *vermarkten*, *versteigern*, *verkloppen*, *versilbern*, *verschachern*.

5.3. 12 дієслів мають значення «розповсюдження інформації»: *verbreiten*, *verhängen*, *verkündigen*.

6. Значення «бути недоступним»: недоступність через те, що об'єкт був закритий: *verlöten*/запаяти, *vermauern*/замурувати, *versperren*/перекрити, *verdecken*/закрити, *verhüllen*/закутати; була перешкода: *verbieten*/заборонити, *verbarrikadieren*/забарикадувати, *verwehren*/перешкоджати. Таких дієслів нараховується 80, що становить 7% усіх досліджуваних.

7. Дієслів із значенням «поєднання» є 99, або 9% від усіх досліджуваних похідних.

1. «Поєднання, зв'язування» – такою є семантика 70 дієслів: *vereinigen*, *verkleben*, *verknüpfen*, *verflechten*, *vermischen*, *verzahnen*. У деяких дієсловах твірна основа, саме іменникова, вказує на засіб, за допомогою якого ці предмети зв'язані: *verbolzen*/з'єднувати болтами, *verdübeln*/забивати дюбель, *vernieten*/заклепати.

2. Значення поєднання стосується і людських відносин: одруження: *verehelichen*, *verheiraten*, *vermählen*, *verschwägern*, *versippen*; гармонії: *verständigen*, *verstehen*, *vertragen*; складання присяги: *vereidigen*, *verschwören*, *versprechen*. Таких дієслів нараховується 29.

8. 26 похідних дієслів із префіксом *ver-*, 2% усіх досліджуваних, виражають стосунки між людьми:

– замінювати когось: *verantworten*, *verbürgen*, *verteitigen*, *vertreten*;

– піклуватися про когось: *verarzen*, *verpflegen*, *versorgen*;

– звертатися до когось: *verdanken*/дякувати, *vergeben*/надавати, *verzeihen*/прощати.

9. Група дієслів з іменниковою основою містить 146 дієслів, 13% усіх досліджуваних.

1. У цій підгрупі префікс вказує на те, що предмет покритий чи наповнений твірною іменниковою основою: *verbleien*/покривати свинцем, *vergolden*/покривати золотом, *verstauben*/вкрива-

тися пилюкою, *vergittern*/перегородити решіткою, *verplomben*/запломбувати. З такою семантикою нараховується 66 похідних дієслів.

2. Об'єкт перетворюється на твірну іменникову основу: *veraschen*/перетворитися на попіл, *verbeamten*/ставати чиновником, *verkrüppeln*/стати калікою. Дієслів із таким значенням нараховується 64.

3. У 16 дієсловах префікс *ver-* вказує на те, що об'єкт уподібнюється твірній основі іменника: *verbrüdern*, *verketzern*, *verteufeln*, *vertieren*.

10. 101 дієслово, семантика яких виражена твірною основою прикметника: *veralten*/зістарітися, *verblöden*/подурніти, *versteifen*/заклякнути; 9% досліджуваних дієслів.

У деяких дієсловах спостерігаємо компаративну форму прикметника: *verallgemeinern*, *vergrößern*, *verschönern*.

11. 32 деривати, у яких префікс не має значного впливу на семантику твірної основи, становлять 3% досліджуваних дієслів: *verdolmetschen*/перекладати, *verfälschen*/сфальсифікувати, *verhindern*/перешкодити.

Висновки і пропозиції. На основі досліджень семантики похідних дієслів із префіксом *ver-* можна зробити висновок про те, що префікс є надзвичайно продуктивним, сприяє утворенню 14 семантичних груп, серед яких: віддалення, розсіювання і переміщення до іншого місця; припинення дії; неправильна, помилкова за своїм результатом дія; втрата і використання; поєднання; орнативність; створення перешкод; зміна стану; інтенсифікація ознаки дії; негативне чи позитивне ставлення до людини; спілкування; віддача, витрата; отримання чогось; вплив на об'єкт. Твірними основами для цих похідних є як дієслівні, так і іменникові, незначну кількість становлять прикметникові твірні основи.

Перспективу подальшого дослідження теми вбачаємо у виявленні принципів поєднання твірних дієслівних, іменникових, прикметникових основ з певними префіксами та формування нових лексичних одиниць із новими значеннями.

Список літератури:

1. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Дніпропетровськ : ДДУ, 1998. 187 с.
2. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование. Москва : Просвещение, 1973. 304 с.
3. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. Москва : Наука, 1981. 224 с.
4. Улуханов И. С. Словообразовательная семантика в русском языке и принципы ее описания. Москва : Наука, 1977. 256 с.
5. Brinkmann H. Die deutsche Sprache. Gestalt und Leistung. Düsseldorf : Verlag Schwann, 1962. 2. Aufl. 334 S.

6. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 5., Auflage. Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1983. 363 S.
7. Henzen W. Deutsche Wortbildung. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1965. 178 S.
8. Donalies E. Die Wortbildung des Deutschen. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2002. 190 S.
9. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Mannheim; Wien; Zürich : Dudenverlag, 1995. 5., völlig neu bearb. und erw. Aufl. 864 S.
10. Kühnhold I. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen der Gegenwartssprache. Düsseldorf : Pädagogischer Verlag Schwann, 1978. 536 S.
11. Mater E. Deutsche Verben. Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1966. Bd. 1-10. 290 S.
12. Paul H. Deutsches Wörterbuch. 9. Aufl. Tübingen : Niemeyer, 1992. 1130 S.
13. Pfeifer W. Etymologisches Wörterbuch des Deutschen. München : Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH & Co KG, 1993. 1665 S.
14. Wilmanns W. Deutsche Grammatik. Gotisch, Alt-, Mittel- und Neuhochdeutsch. Straßburg : Verlag von Karl J. Trübner, 1899. S. 115-175.
15. Zifonun G. Zur Theorie der Wortbildung am Beispiel deutscher Präfixverben. München : Max Hueber Verlag, 1973. 192 S.

Derkevych N. A. SEMANTIC CHARACTERIZATION OF VERBS WITH A NON-SEPARABLE PREFIX VER-

The article analyses the semantics of derivative verbs with the non-separable prefix ver-, namely, tracing the semantics of derivatives by well-known linguists. The versatility and performance of prefix ver- is evidenced by the variety of its forms in different periods of language development: it served as an adverb, a preposition, a particle, over time it lost its primordial autonomy and evolved from a free to a connected word-forming morpheme. There is a genetic link between adverbs, particles, prepositions, from which the prefix originates, which affects the correlation of semantics in modern language. However, a particle, an adverb, or a preposition, acquiring the status of non-separable prefix in the process of evolution, first retain their semantics, and subsequently modify or completely lose it under the influence of forming basis.

The forming basis is identified with the word-forming basis of the derivative word and is considered as part of the derivative word, and the motive function is also assigned to the forming basis.

In the derivative, word-forming meaning arises as a result of the combination of forming basis with the formant. The carrier of the word-forming meaning is the whole structure of derivative word. The word-formation value is formed as a result of establishing a certain type of relation of derivative words with forming.

These relations are realized due to the interaction of the semantics of the components of word-forming structure of derivative and forming words.

The semantic structure of derivative unit is primarily the result of influence of the categorical and individual meaning of the word-forming formant on the categorical and lexical meaning of forming basis. In a word-forming microsystem, prefixes are in relation to a conditionality that is functional in nature: any word-forming formant within its microsystem performs a word-forming function in order to form new lexical units with new semantic characterization. In addition, there are functional and distributional criteria for detecting the word-forming microsystem of prefixes: the first refers to the word-forming function of prefixes – the ability to attach to forming diverse categorical bases. For the second criterion, the location of prefix in the internal syntax is important: preposition concerning lexical basis and connection to the external syntagm.

Key words: *semantics, forming basis, derivative word, non-separable prefix, word-forming meaning, word-forming formant.*